

EXPUNEREA DE MOTIVE

Prin Legea nr. 263/2010 *privind sistemul unitar de pensii publice*, publicată în Monitorul Oficial nr. 852 din 20 decembrie 2010, se prevăd vârste standard de pensionare diferite pentru femei – 63 ani și bărbați – 65 ani, a căror atingere se va realiza progresiv, conform eșalonării prevăzute în anexa 5 din actul normativ. La momentul legiferării, legiuitorul a ținut cont de condițiile speciale în care au trăit și muncit femeile din România în perioada comunistă, dar și de realitățile economice, sociale, demografice și culturale de după anul 1990 din țara noastră.

Practic, potrivit Legii nr. 263/2010, toate persoanele care ajung la vârsta legală de pensionare și au îndeplinit stagiul minim de cotizare, au dreptul la pensie pentru limita de vârstă. Cu toate acestea, o parte dintre cei care ajuns la vârsta standard de pensionare ar vrea totuși să rămână în activitate, fără să iasă efectiv la pensie. Această posibilitate nu este însă reglementată la nivel legislativ.

Pe de altă parte, decizia de diferențiere a vârstei de pensionare între femei și bărbați a creat, în unele situații, nemulțumirea unor femei care s-au văzut nevoite să se pensioneze, deși îndeplineau toate celelalte criteriile profesionale pentru a mai profesa, cel puțin atât timp cât profesează și colegii lor bărbați. Au fost cazuri de cadre didactice, cadre medicale care au contestat această măsură ca fiind discriminatorie, pe criterii de sex. Astfel de situații au fost în atenția instanțelor judecătorești din România, a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării sau a Curții Constituționale.

De asemenea, punctual, au existat modificări legislative prin care unele categorii profesionale au rezolvat această chestiune prin legile de organizare a profesiei și au creat posibilitatea mării sau egalizării vârstei de pensionare între femei și bărbați în domeniul lor de activitate.

Dezbaterea publică pe această temă oferă toate argumentele modificării Legii nr. 263/2010, în sensul că femeilor trebuie să li se recunoască posibilitatea ca, la cerere, să poată beneficia de același tratament ca și bărbații și să iasă la pensie la vârsta de 65 de ani. Specialiștii se formează în timp și este o pierdere ca, dacă femeile doresc și pot profesa încă 2 ani, să nu poată face acest lucru, la fel ca și colegii lor bărbați.

Art. 41 din Constituția României reglementează faptul că *“dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă”*. De asemenea, în art. 16, la alin. (1) din Constituție, se prevede faptul că *„Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”*.

În același timp, potrivit art. 5 din Codul muncii, **cu modificările și completările ulterioare**, *“în cadrul relațiilor de muncă funcționează principiul egalității de tratament față de toți salariații și angajatorii. Orice discriminare directă sau indirectă față de un salariat, bazată pe criterii de sex, orientare sexuală, vârstă, rasă, apartenență etnică, etc. este interzisă.”*

Crearea posibilității de opțiune pentru femeile care doresc și pot munci până la vârsta de 65 de ani este, așadar, în spiritul Constituției României, a legilor din domeniul muncii și a egalității de șanse, dar și în linia angajamentelor asumate de România.

Pentru a sublinia necesitatea schimbării cadrului legislativ, reținem câteva pasaje din Hotărârea C.N.C.D. nr. 478 din 03.09.2014 privind o astfel de speță în care o femeie reclamă angajatorul care a acționat în baza art. 53 din Legea 263/2010.

“5.33. Raportat la situația existentă în România, prevederile art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 stabilesc o limită de vârstă de pensionare de 63 de ani pentru femei și 65 de ani pentru bărbați. Limitele se ating gradual, în timp. Potrivit art. 56 alin. (1) lit. c) din Codul Muncii, încetarea de drept a contractului individual de muncă intervine la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare.

*5.34. Din interpretarea coroborată a celor două prevederi legale, Colegiul director apreciază că rezultă că vârsta standard de pensionare este motiv de concediere, ori vârsta standard de pensionare este diferită pentru femei în comparație cu bărbații. În cazul de față, vârsta la care protecția împotriva concedierii a încetat este inseparabil legată de genul angajatului. **Prin urmare, suntem în prezența unei discriminări directe, care se produce atunci când o persoană este tratată mai puțin favorabil, pe criteriul de sex, decât este, a fost sau va fi tratată într-o situație comparabilă** - art. 2 alin. (1) din Directiva 2002/73/CE. Scopul art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 coroborat cu art. 56 alin. (1) lit. c) din Codul muncii este și reglementarea circumstanțelor în care angajații pot fi concediați.*

5.38. De lege ferenda, Colegiul director apreciază că limita de vârstă de pensionare trebuie să fie identică atât pentru femei, cât și pentru bărbați, iar femeile trebuie să dispună de posibilitatea de a obține, la cerere, pensionarea la o vârstă mai redusă decât cea a bărbatului în funcție de evaluarea sa personală. Diferența de vârstă de pensionare între sexe trebuie reevaluată în timp, în funcție de evoluția societății.”

În calitate de stat membru al Uniunii Europene, României îi revine sarcina transpunerii și respectării directivelor cadru în domeniul pensiilor. Legislația europeană prevede implementarea progresivă a principiului egalității de tratament în domeniul securității sociale, cu anumite excepții și termene pentru aplicare. Schemele publice de pensii pot fi excluse de la principiul tratamentului egal în ceea ce privește diferențele de vârstă de pensionare, dacă prin acest lucru se compensează o serie de inegalități sociale de gen.

În același timp, statele membre sunt obligate să analizeze periodic situația socială pe baza căreia se poate aplica excepția de la principiul egalității de tratament și să decidă în ce măsură aceste excepții sunt întemeiate.

În Raportul de țară din 2018 privind România, “Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană și Eurogrup” (Bruxelles, 7.3.2018) se remarcă faptul că, față de *Recomandarile de țară ale Comisiei Europene transmise României*, în

contextul unei societăți cu o populație îmbătrânită, care afectează sustenabilitatea financiară a sistemului public de pensii, *“România a realizat progrese limitate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor din 2017 care i-au fost adresate. (...) **Nu au existat progrese în ceea ce privește modul de stabilire a salariului minim și egalizarea vârstei de pensionare pentru bărbați și femei.**”*

Este de subliniat caracterul opțional al acestei măsuri și faptul că astfel se înlătură orice fel de suspiciune legată de discriminarea de gen în privința vârstei de pensionare între femei și bărbați.

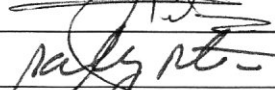
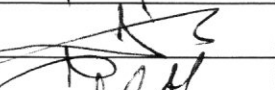
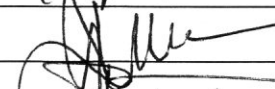
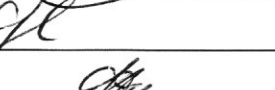
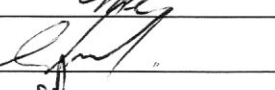
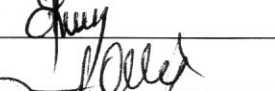
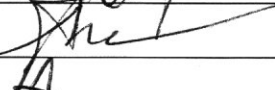
Inițiatori,

Valeria-Diana SCHELEAN- ȘOMFELEAN – Deputat PNL

A large, stylized handwritten signature in black ink, likely belonging to Valeria-Diana SCHELEAN- ȘOMFELEAN, is positioned over the text of the signature line.

INIȚIATORII

Propunerii legislative pentru modificarea și completarea art. 53 din Legea nr. 263/2010
privind sistemul unitar de pensii publice

Nr. crt.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	Mara Mares	PNL	
2.	GABRIEL ANDRONACHE	PNL	
3.	PIRTEA DARIUȘ	PNL	
4.	VARGHES		
5.	BICA DANUȘ	PNL	
6.	PONISCU VARGH	PNL	
7.	GIUGEA NICOLAE	PNL	
8.	GUDU VASIU	PNL	
9.	STAMA TIEN FLA	PNL	
10.	OLAR CORINEA	PNL	
11.	MOGHE NICOLAE	PNL	
12.	BUTIȘ DARIU	PNL	
13.	OROS H. ADRIAN	PNL	
14.	PRADO Cezar	PNL	
15.	PĂBIA PRISCA	PNL	
16.	VILCEANU DAN	PNL	
17.	Cherches Florica	PNL	
18.	IONITA ANDREIA	PNL	
19.	TRAILO CRISTINA	PNL	
20.	Todor Angelica	PNL	
21.	FLORIN ROMAN	PNL	
22.	DOBRE VICTOR PAUL	PNL	
23.	GHEORGHE DANIEL	PNL	

24	SORIN-MIHAIL MOLDOVAN	PNL	Sorin
25	LUCIAN BOSE	PNL	Lucian
26	ROMANESCU CRISTIAN	PNL	Romanescu
27	Florica Bogdan	PNL	Florica
28	BONCIONU AND	PNL	Boncionu
29	MARA CALISTA	PNL	Mara
30	VARGA GLAS	PNL	Varga